

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Nr. 4200/16.07.2025

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea
și completarea Legii nr.134/2010, privind codul de procedura civilă,
republicată, cu modificările și completările ulterioare
(b280/26.06.2025)**

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.134/2010, privind codul de procedura civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare (b280/26.06.2025).*

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 16.07.2025, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- fundamentarea invocată de către inițiatori este eronată, întrucât propunerea legislativă nu are ca temei o decizie a Înaltei Curți de Casație și Justiție (ÎCCJ) pronunțată pentru soluționarea unui recurs în interesul legii;

- Decizia ÎCCJ invocată, nr. 9/2022, nu statuează asupra materiei executării silite sau cu prescripția dreptului de a cere executarea silită în materie civilă și nu cuprinde textul pe care inițiatorii susțin că l-au extras din considerentele deciziei și care le-ar motiva inițiativa legislativă: „Excepția prescripției dreptului de a obține executarea silită poate fi invocată pe tot parcursul executării silite, în măsura în care nu a fost invocată și soluționată anterior.”;
 - în plus, Decizia ÎCCJ nr. 9/2022 – Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii - a avut ca obiect recursul în interesul legii privind organul judiciar competent să soluționeze plângerea persoanei nemulțumite în ipoteza în care procurorul ierarhic superior celui care a emis soluția de clasare a admis-o, a infirmat soluția procurorului de caz și a dat o nouă soluție de clasare, pentru alte motive decât cele invocate de petent, în raport cu dispozițiile art. 339 alin. (5) din Codul de procedură penală;
- prin urmare, în al doilea rând, modificarea legislativă preconizată nu țin seama de caracterul de excepție de ordine privată al prescripției dreptului de a obține executarea silită;
- astfel, potrivit art. 707 alin. (1) Cod procedura civilă, *„prescripția nu operează de plin drept, ci numai la cererea persoanei interesate”*;
 - așadar, normele care reglementează prescripția dreptului de a obține executarea silită sunt de ordine privată, iar nu de ordine publică, cum susțin inițiatorii propunerii legislative;
 - în noul Cod civil, prescripției extinctive i-a fost conferit un caracter dispozitiv, fiind reglementată prin norme de ordine privată, în ceea ce privește posibilitatea și intervalul în care poate fi invocată, spre deosebire de regimul imperativ, de ordine publică, consacrat de reglementarea anterioară – Decretul nr. 167/1958 privind prescripția extinctivă;
 - astfel cum a rezultat din cele reținute de ÎCCJ în motivarea Deciziei RIL nr. 13/2022, care confirmă poziția doctrinei de referință în legătură cu instituția prescripției extinctive, prescripția dreptului de a obține executarea silită aparține dreptului material (substanțial) civil, chiar dacă este reglementată în Codul de procedură civilă. Într-adevăr, există o acțiune condamnatorie (pentru obținerea unei hotărâri judecătorești ca titlu executoriu) și o acțiune executorie (care se exercită prin cererea de executare formulată în temeiul unui titlu executoriu jurisdicțional sau nejurisdicțional), ambele fiind supuse aceleiași prescripții extinctive;

- optica legiuitorului din anul 2009 a fost aceea ca prescripția extinctivă să fie reglementată ca o instituție de ordine privată, așa cum este firesc, revenindu-se la soluția legislativă anterioară Decretului nr. 167/1958, adică la reglementarea inițială a Codului civil de la 1864, în care se regăsea și instituția prescripției extinctive;
- potrivit dispozițiilor art. 2.513 C.civ., prescripția dreptului la acțiunea condamnatorie, pe care, într-un proces aflat în faza judecătii, pârâtul-debitor o opune reclamantului-creditor, trebuie invocată în limine litis, adică numai la judecata în primă instanță, prin întâmpinare sau, cel mai târziu, la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate, iar, potrivit art. 2.512 alin. (2) C.civ., instanța de judecată nu poate aplica prescripția din oficiu. În același sens, dispozițiile art. 707 alin. (1) C.pr.civ. stabilesc că prescripția (dreptului la acțiunea executorie) nu operează de plin drept, ci numai la cererea persoanei interesate;
- aplicând cele arătate mai sus în ipoteza prescripției dreptului la acțiunea executorie (prescripția dreptului de a obține executarea silită), rezultă că, în cazul în care procesul civil se desfășoară în faza de executare silită, pe care debitorul o poate contesta prin mijlocul specific al contestației la executare, ceea ce face ca rolurile să se inverseze [debitorul devine reclamant (contestator), iar creditorul devine pârât (intimat)], debitorul trebuie să invoce prescripția dreptului de a obține executarea silită prin contestația la executare împotriva executării silite înseși (a încheierii de încuviințare a executării silite), în limine litis, adică în termenul de 15 zile, conform dispozițiilor art. 715 alin. (1) pct. 3 C.pr.civ. O eventuală invocare ulterioară ar fi tardivă, inclusiv în cazul în care acest motiv de contestație nu ar fi adăugat printr-o cerere modificatoare a contestației la executare în același termen de 15 zile – art. 713 alin. (3) C.pr.civ;
- în plus, chiar și în ipoteza motivelor de ordine publică care atrag sancțiunea nulității absolute, așa cum s-ar întâmpla în cazul unei prescripții (a dreptului de a obține executarea silită) născute sub imperiul Decretului nr. 167/1958 (conform art. 201 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil), debitorul ar fi ținut să invoce prescripția extinctivă ca motiv de contestație la executare tot în termenul de 15 zile prevăzut de art. 715 alin. (1) pct. 3 C.pr.civ. Doar în această ipoteză instanța de executare ar putea să invoce din oficiu prescripția extinctivă, dacă debitorul nu a făcut-o cu respectarea termenului de contestație de 15 zile, dar

numai în cadrul contestației la executare împotriva executării silite înseși. Dacă debitorul nu a formulat o contestație la executare împotriva executării silite (încheierii de încuviințare a executării silite) și, ulterior, ar formula o contestație la executare împotriva unui act de executare izolat efectuat în cadrul executării silite, nici măcar instanța de executare nu ar mai putea invoca din oficiu, pentru că nu i-ar mai permite cadrul procesual (obiectul contestației la executare), prescripția dreptului de a obține executarea silită, chiar dacă respectiva prescripție ar fi guvernată de Decretul nr. 167/1958 care reglementa prescripția extinctivă ca o instituție alcătuită din norme de ordine publică. A fortiori, dacă prescripția dreptului de a obține executarea silită este guvernată de actualele reglementări (Codul de procedură civilă și Codul civil), este de neconceput că debitorul ar putea să mai invoce prescripția cu depășirea termenului de contestație de 15 zile prevăzut de art. 715 alin. (1) pct. 3 C.pr.civ;

- în al treilea rând (și în legătură cu argumentul de la punctul anterior), se remarcă o incongruență între reglementarea prescripției dreptului de a cere executarea silită (propusă de inițiatorii modificării legislative) și reglementarea prescripției dreptului la acțiune reglementat de art. 2512 și următoarele din Codul civil, aceste din urmă norme fiind de asemenea de ordine privată;
 - astfel, potrivit dispozițiilor art. 2512 din Codul Civil, intitulat chiar *„Invocarea prescripției de partea interesată”*:
„(1) Prescripția poate fi opusă numai de cel în folosul căruia curge, personal sau prin reprezentant, și fără a fi ținut să producă vreun titlu contrar ori să fi fost de bună-credință.
(2) Organul de jurisdicție competent nu poate aplica prescripția din oficiu.
(3) Dispozițiile prezentului articol sunt aplicabile chiar dacă invocarea prescripției ar fi în interesul statului sau al unităților sale administrative-teritoriale”
 - de asemenea, conform art. 2513, intitulat *„Momentul până la care se poate invoca prescripția”* din Codul civil: *„Prescripția poate fi opusă numai în primă instanță, prin întâmpinare, sau, în lipsa invocării, cel mai târziu la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate”*;
 - prin urmare, pretinsul dezechilibru dintre creditor și debitor se regăsește și în cazul prescripției dreptului la acțiune. Creditorul obligației poate formula oricând cerere de chemare în judecată, inclusiv după împlinirea termenului de prescripție extinctivă a dreptului la acțiune (în lipsa unui control ex officio

privitor la prescripție) în timp ce debitorul pârât poate invoca prescripția doar prin întâmpinare sau, după caz, cel mai târziu la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate;

- de altfel, chiar dacă, prin absurd, s-ar adopta o lege care să introducă soluția legislativă propusă, există riscul ca aceasta să fie declarată neconstituțională, pe temeiul încălcării art. 1 alin. (5) din Constituția României, în privința cerinței referitoare la calitatea legii, căci, între altele, aceasta trebuie să respecte normele de tehnică legislativă reglementate de Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum reiese din jurisprudența constantă a Curții Constituționale în această privință. În esență, textul legislativ propus a fi introdus în reglementarea Codului de procedură civilă nu respectă condiția de corelare cu prevederile actului normativ de bază (dreptul comun) în domeniul prescripției extinctive în dreptul privat, respectiv Codul civil din 2009 (art. 2.516 C.civ.), astfel încât, prin legiferarea soluției avansate, s-ar încălca, în mod flagrant, dispozițiile art. 6 alin. (1) și art. 13 lit. a) din Legea nr. 24/2000;
- în al patrulea rând, este reintrodusă vechea soluție legislativă a formulării contestației la executare pe tot parcursul executării silită, abandonată de legiuitor încă din 2001, odată cu modificarea Codului de procedură civilă prin Ordonanța de urgență nr. 138/2000 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, care a fost abrogată de Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă. Or, o asemenea soluție nu rezolvă problema securității raporturilor juridice, ci o adâncește, deoarece incertitudinea cu privire la dreptul creditorului de a obține executarea silită se prelungește până la finalizarea executării;
- în al cincilea rând, în propunerea legislativă nu se face distincție între invocarea prescripției dreptului de a obține executarea silită intervenită anterior formulării cererii de executare și invocarea prescripției intervenite în cursul executării silită;
 - astfel, dacă se invocă faptul că prescripția dreptului de a obține executarea silită a intervenit anterior formulării cererii de executare silită, contestația vizează executarea silită însăși și atunci este firesc să fie formulată într-un termen care să curgă de la data la care debitorul a primit încheierea de încuviințare a executării sau somația ori de la data când a luat cunoștință de primul act de executare (în cazurile în care nu a primit încheierea de încuviințare a executării și nici somația sau executarea se face fără somație), conform art. 715 alin. (1) pct. 3 din Codul de procedură civilă;

- dacă, în schimb, se invocă împrejurarea că prescripția a intervenit în cursul executării silită (prin trecerea unei perioade de 3 ani între efectuarea a două acte de executare silită), această contestație nu privește executarea însăși deoarece, în ipoteza admiterii, nu ar fi afectate de nulitate și actele de executare mai vechi, anterioare momentului de începere a noului termen de prescripție. Dimpotrivă, aceasta este o contestație împotriva actelor de executare, ce poate fi formulată în condițiile art. 715 alin.(1) pct. 1 sau pct.2 din Codul de procedură civilă, respectiv într-un termen care curge de la data luării la cunoștință despre primul act de executare efectuat după intervenția prescripției;
- în plus, inițiativa legislativă ar putea avea un impact semnificativ asupra siguranței circuitului civil, întrucât s-ar crea incertitudine cu privire la valabilitatea actelor de executare silită și ar putea tergiversa procedurile execuționale;
 - aceasta ar putea conduce la un abuz de drept, existând riscul ca debitorul să amâne invocarea prescripției până în etape avansate ale executării, cu scopul de a tergiversa procedura și de a prejudicia creditorul. Permitearea invocării prescripției pe tot parcursul executării silită poate prejudicia creditorul, fiind pusă în discuție după ce s-au efectuat deja cheltuieli considerabile în cadrul procedurii de executare. Procesul civil este caracterizat de principiul disponibilității, în virtutea căruia părțile pot alege mijloacele procedurale pe care să le utilizeze, în deplină cunoștință de cauză, în considerarea adagiului *nemo censetur ignorare legem*, care introduce prezumția cunoașterii legii. De asemenea, art. 24 din Constituție garantează dreptul la apărare, în conținutul căruia intră și posibilitatea părților de a recurge la o apărare profesionistă, exercitată printr-un avocat ales, care, în principiu, ar trebui să aibă o pregătire profesională suficientă pentru a ști că poate invoca, în apărarea părții pe care o reprezintă, intervenirea prescripției extinctive;
 - Curtea Constituțională a statuat constant în jurisprudența sa, în următorul sens: *Curtea constată că stabilirea unui termen de 15 zile care curge de la data când contestatorul a luat cunoștință de actul de executare pe care îl contestă nu contravine dreptului la un proces echitabil ori accesului liber la justiție. Esențial este că părțile au posibilitatea reală și efectivă de a lua cunoștință de actele de executare, moment de la care începe să curgă acest termen de 15 zile, astfel că nu se poate pretinde că este încălcat dreptul la un proces echitabil. Curtea reține, așadar, că termenul de decădere instituit de legiuitor are în vedere asigurarea celerității procedurii, a unei rigori și*

discipline procesuale, dar și a securității raporturilor juridice (a se vedea, mutatis mutandis, Decizia nr. 193 din 3 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 724 din 22 august 2018, paragraful 23 – Decizia nr. 313/2021);

- *în cadrul Deciziei nr. 313/2021, Curtea a mai reținut că: „În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în concordanță cu cea a Curții Constituționale (a se vedea Decizia nr. 51 din 14 ianuarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 187 din 24 martie 2010, Decizia nr. 619 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 965 din 30 decembrie 2014, paragraful 18, sau Decizia nr. 160 din 24 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 432 din 9 iunie 2016, paragraful 23), s-a statuat că o caracteristică a dreptului de acces liber la justiție este aceea că nu este un drept absolut (Hotărârea din 28 mai 1985, pronunțată în Cauza Ashingdane împotriva Regatului Unit, paragraful 57) și că el poate fi supus unor restricții legitime, cum ar fi termenele legale de prescripție sau ordonanțele care impun depunerea unei cauțiuni judicatum solvi; important este ca aceste restrângeri să nu aducă atingere substanței dreptului, să urmărească un scop legitim și să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (Hotărârea din 21 februarie 1975, pronunțată în Cauza Golder împotriva Regatului Unit, paragraful 39, sau Hotărârea din 10 mai 2001, pronunțată în Cauza Z. și alții împotriva Regatului Unit, paragraful 93).”;*
- *totodată, Curtea Constituțională a arătat că instituția prescripției, în general, și termenele în raport cu care își produce efectele aceasta au ca finalitate facilitarea dreptului de acces liber la justiție, prin asigurarea unui climat de ordine indispensabil exercitării în condiții optime a acestui drept constituțional, prevenindu-se eventualele abuzuri și limitându-se efectele perturbatoare asupra stabilității și securității raporturilor juridice civile;*
- *părțile din proces dispun de un arsenal suficient de mijloace procedurale furnizate de Codul de procedură civilă și de celelalte acte normative aplicabile, prin intermediul cărora să își poată exercita în mod plener dreptul la apărare și, implicit, dreptul la un proces echitabil;*
- *instituirea prin lege a unui anumit termen în care partea interesată, în folosul căreia curge prescripția, poate invoca excepția intervenirii prescripției extinctive nu este de natură să afecteze constituționalitatea reglementării. În*

jurisprudența sa, Curtea Constituțională, în Decizia nr. 156/2023, a statuat că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Președinte,
Sterică FUDULEA